

здатний служити просуванню високих культурних і морально-етичних основ суспільної свідомості, трансляції важливих ціннісних знань сучасності, просувати кращі досягнення в сфері освіти і культури.

Література:

1. Ермакова Л. И. Публичный лекторий как форма интеллектуального досуга современного горожанина в креативных пространствах города [Электронный ресурс] / Л.И. Ермакова, Д.Н. Суховская. – Режим доступа : http://scjournal.ru/articles/issn_2618-9690_2018_6_19.pdf. – Название с тит. экрана. – Дата доступа : 20.05.2019 г.
2. Марш на кухню: как лектории побеждают кризис [Электронный ресурс].
3. Режим доступа : <https://hbr-russia.ru/biznes-i-obshchestvo/fenomeny/a17232>. – Название с тит. экрана. – Дата доступа : 20.05.2019 г.
4. Своим умом : самые высокооплачиваемые публичные интеллектуалы [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.the-village.ru/village/business/how/158301-publichnye-intellektualy>. – Название с тит. экрана. – Дата доступа : 20.05.2019 г.

Науковий напрям: Публічне управління в умовах реформування адміністративно-територіального устрою України

Щетініна Т.О.

*к.і.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Полтавської державної аграрної академії
м. Полтава, Україна*

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Децентралізацію, як багатоаспектне поняття, по-різному визначають у наукових роботах, розглядаючи її як принцип, метод, властивість державного управління. Серед форм децентралізації виділяють політичну, адміністративну, демократичну, ринкову, просторову, фінансово-бюджетну та децентралізацію

надання громадських послуг [1, с.279].

З юридичної точки зору мета децентралізації полягає в підвищенні ефективності роботи державного механізму й активізації розвитку регіонів і муніципій шляхом певного збалансування владних обсягів останніх із центром. Науковці прямо вказують, що таке збалансування може здійснюватись у формі деконцентрації повноважень по вертикалі органів виконавчої влади завдяки передачі частини таких повноважень від центральних органів до компетенції адміністративно-територіальних, керівники яких призначаються центральним урядом, тобто обмежуючись ієрархічною системою державного управління. Проте змістовнішою є децентралізація державної влади, спрямована на інші види публічної влади – пряме народовладдя та місцеве (територіальне) самоврядування. Останнє включає територіальні громади та систему територіальних органів представницької демократії [2, с.137].

Узагальнююче бачення правників щодо децентралізації подано в юридичній енциклопедії в 1999 році: «Децентралізація це процес розширення та зміцнення прав і повноважень адміністративно-територіальних одиниць та автономних утворень унітарних держав, політико-територіальних суб'єктів федерацій або нижчих органів та організацій через звуження прав і повноважень відповідного центру» [3, с. 168-169]. Звертає на себе увагу, той факт, що науковці розкривали зміст цього поняття через термінологію з обмежуючим змістом – «звуження повноважень». У той час, як зараз використовуються формулювання «перерозподіл», «передача повноважень». А в узагальнюючому сенсі трактують «децентралізацію, як усунення монополізму державного управління з царини суспільних відносин» [4, с. 96].

За двадцять років явно змінилося розуміння суті децентралізації. На зміну визначення через «звуження повноважень» прийшла термінологія суто управлінського підходу, адже «перерозподіл» чи «передача повноважень» чи «монополізму управління» характерні для сучасного менеджменту. Децентралізація виступає перерозподілом управлінських функцій, які у своєму кінцевому виразі покликані сприяти прийняттю оптимальних управлінських

рішень на різних рівнях влади.

Зміна в підходах до термінології дала можливість сучасним науковцям дати комплексне визначення, як наприклад: «децентралізація – це одноразова передача владних повноважень від органів державної влади до органів місцевого самоврядування, а як комплексний процес, що включає у себе такі елементи, як питання спроможності органів державної влади передати, а органів місцевого самоврядування – отримати і ефективно розпорядитися владними повноваженнями; визначення обсягу повноважень, який необхідно передавати механізм передачі владних повноважень; механізм взаємодії органів державної влади і органів місцевого самоврядування; питання адміністративно-територіальної реформи тощо» [4, с. 96-97].

Інша важлива тенденція у формуванні термінології щодо децентралізації полягає у відокремленні та розмежуванні таких понять як децентралізація публічної влади, децентралізація державного (публічного) управління та деконцентрація влади. Осягнувши децентралізацію як комплексний процес, науковці розкладають певні понятійні пазли, які і створюють повну картину, зокрема, розмежувавши децентралізацію влади та управління.

З появою компетентнісного підходу в державному управлінні виокремили і деконцентрацію влади, що трактується більшістю науковців як формальний або неформальний розподіл владних компетенцій між декількома інститутами чи центрами прийняття рішень, які функціонують на різних щаблях організації (центральному, регіональному, місцевому рівнях). Розуміння глибинних механізмів децентралізації дозволило науковцям виокремити процес передачі повноважень органами виконавчої влади на нижчі рівні управління.

У найзагальнішому сенсі можна стверджувати, що децентралізація в правовій демократичній державі – це передача певного обсягу владних повноважень компетентними суб'єктами управлінського впливу іншим структурним одиницям, наділеним необхідними правами, обов'язками та ресурсами [4, с. 94]. Таким чином, для розуміння та аналізу процесів реформи децентралізації, яка реалізується в Україні в останні роки, і на думку політиків і

експертів є найбільш успішною з сучасних реформаторських починань влади, необхідно визначитися із сутністю понять, що використовуються. Чим більшим є досвід практиків та розуміння громадськістю відповідних процесів децентралізації, тим глибшим є усвідомлення їх специфіки.

Література:

1. Тарасенко Т. Проблема децентралізації в реформування місцевого самоврядування в Україні / Тетяна Тарасенко // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2014. – Вип. 2 (21). – С. 277-286.

2. Гамбург Л. С. Теоретичні питання децентралізації державної влади в системі публічної влади унітарної держави / Л.С.Гамбург // Вісник Запорізького національного університету. Серія: Юридичні науки. – 2014. – № 4 (І). – С.134-145.

3. Горбатенко В. П. Децентралізація / В. П. Горбатенко // Юридична енциклопедія : в 6 т. / за ред. Ю.С. Шемшученка. Т. 2 : Д-Й. – К. : Українська енциклопедія, 1998-2004. – С. 168-169.

4. Роман В. Ф. Особливості децентралізації та деконцентрації влади: теоретичний аспект / В. Ф. Роман // Ефективність державного управління : Збірник наукових праць. – 2014. – Вип. 38. – С. 92-98.

Науковий напрям: Публічне управління в умовах реформування адміністративно-територіального устрою України.

Явтушенко С.П..

заступник директора з навчально-виховної роботи

Полтавського навчально-виховного комплексу

(ЗНЗ-ДНЗ) №16

м. Полтава, Україна

ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ В УМОВАХ РЕФОРМ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Держава виходить з того, що освіта – це стратегічний ресурс соціально-